

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2369

Vragen van het lid **Ortega-Martijn** (ChristenUnie) aan de staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid over *de efficiëntie van de Nederlandse schuldhulpverlening* (ingezonden 13 april 2012).

Antwoord van staatssecretaris **De Krom** (Sociale Zaken en Werkgelegenheid) (ontvangen 27 april 2012).

Vraag 1

Heeft u kennisgenomen van de berichten «Effectiviteit schuldhulp zwaar onder vuur»¹ en «Onzichtbare miljoenen, zichtbare schulden»²?

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Kloppen de in de artikelen genoemde cijfers zoals dat van de honderd mensen die zich met schulden melden er slechts acht van hun schulden af komen, dat voor 70 procent van de aanvragers geen oplossing voor hun schuldproblemen te realiseren is binnen het bestaande schuldhulpproces en dat via de gemeentelijke kredietbank (GKB) en de Wet Schuldsanering Natuurlijke Personen samen nog geen 5 procent van alle aanmeldingen voor schuldhulpverlening wordt opgelost? Zo nee, wat zijn volgens u dan de juiste cijfers?

Antwoord 2

Uit het jaarverslag 2010 van de NVVK blijkt dat 38 procent van de trajecten om een saneringskrediet, schuldbemiddeling, herfinanciering of betalingsregeling te realiseren, succesvol is en ook daadwerkelijk leidt tot de opstart van een schuldbemiddeling of saneringskrediet. In 2007 was dit percentage 22%. Volgens de NVVK liggen er meerdere redenen ten grondslag aan een niet succesvolle uitkomst. Niet geslaagde pogingen kunnen worden toegeschreven aan onvermijdelijke uitval (omdat schuldeisers weigeren mee te werken), zelfgekozen uitval (omdat de schuldenaar niet aan de voorwaarden wil voldoen), of om ongewenste uitval (omdat de schuldenaar niet aan de voorwaarden kan voldoen).

¹ De Stentor, 7 april 2012: «Effectiviteit schuldhulp zwaar onder vuur».

² De Stentor, 7 april 2012: «Onzichtbare miljoenen, zichtbare schulden».

Volgens het NVVK jaarverslag 2010 zijn de minnelijke en wettelijke schuldregelingen ongeveer even succesvol. Van de opgestarte minnelijke trajecten (met een looptijd van maximaal 3 jaar) rondt 70% van de schuldenaren deze succesvol af met een schuldvrije toekomst als resultaat. Volgens de Monitor Wsnp 7de meting (over het jaar 2010) start 71% van de schuldenaren na het Wsnp traject met een schone lei. Daarnaast is er bij de overige beëindigingen een klein deel waarbij de schulden volledig worden afbetaald. Het slagingspercentage Wsnp ligt daarmee op 73,5%.

Vraag 3

Heeft u zicht op het aantal aanvragen voor schuldhelpverlening dat niet in behandeling wordt genomen? Zo ja, om hoeveel aanvragen gaat het en welke redenen liggen ten grondslag aan de weigering? Deelt u met ons de opvatting dat het onwenselijk als mensen worden uitgesloten van schuldhelpverlening, terwijl er geen verwijtbare redenen zoals een gebrekkige medewerking van de schuldekker zijn geweest? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 3

De meest recente cijfers over het aantal aanvragen voor de minnelijke schuldhelpverlening dat niet in behandeling wordt genomen, staan in het jaarverslag 2009 van de NVVK. Hierin staat dat er in 2009 53 250 aanvragen zijn ingediend waarvan er 10 125 niet zijn geaccepteerd. Er kunnen meerdere redenen ten grondslag liggen aan de afwijzing. Voorbeelden hiervan zijn onvoldoende motivatie of medewerking door de schuldenaar, recidive of fraude.

Op basis van de Wet gemeentelijke schuldhelpverlening wordt schuldhelpverlening een op de wet gebaseerde taak van gemeenten. De gemeenteraad stelt een plan op dat richting geeft aan de integrale schuldhelpverlening aan de inwoners van de betreffende gemeente. Het college van B en W beslist in concrete gevallen over het al dan niet verlenen van schuldhelpverlening. In artikel 3, lid 2 en 3 van de Wet gemeentelijke schuldhelpverlening is opgenomen dat het college in ieder geval schuldhelpverlening kan weigeren in geval een persoon al eerder gebruik heeft gemaakt van schuldhelpverlening of in geval een persoon fraude heeft gepleegd die financiële benadeling van een bestuursorgaan tot gevolg heeft en die persoon in verband daarmee onherroepelijk strafrechtelijk is veroordeeld of een onherroepelijke bestuurlijke sanctie, die beoogt leed toe te voegen, is opgelegd. Het is wenselijk dat het college van B en W de wijze waarop zij omgaat met de bevoegdheid om in concrete gevallen een natuurlijke persoon de toegang tot de schuldhelpverlening te ontzeggen, vastlegt in beleidsregels.

Een beslissing van het college van B en W tot het doen van een aanbod of tot het weigeren van schuldhelpverlening is een besluit in de zin van de Algemene wet bestuursrecht. Tegen een dergelijke beslissing is dan ook bezwaar en beroep mogelijk.

Op basis van het voorgaande is duidelijk dat het college van B en W in concrete gevallen beslist over het aanbieden, dan wel weigeren van schuldhelpverlening en dat deze beslissing vatbaar zal zijn voor bezwaar en beroep. Ik vertrouw erop dat dit tot evenwichtige uitkomsten zal leiden. Volgens de Monitor Wsnp werd in 2010 16,6% van de Wsnp-verzoeken afgewezen, 9,7% werd ingetrokken en 4,6% werd niet ontvankelijk verklaard.

Vraag 4

Kunt u daarnaast inzicht geven in het totaal van publieke middelen dat omgaat in de Nederlandse schuldhelpverlening? Is het mogelijk om hierbij een onderscheid te maken in de kosten voor minnelijke schuldhelpverlening en de schuldhelpverlening die via de Wet Schuldsanering Natuurlijke Personen verloopt?

Antwoord 4

Het kabinet houdt geen gegevens bij over gemeentelijke uitgaven aan schuldhelpverlening. Deze gegevens zijn ook niet elders op geaggregeerd niveau beschikbaar. Voor de financiering van schuldhelpverlening staan gemeenten meerdere bronnen ter beschikking. De belangrijkste financieringsbronnen zijn de algemene uitkering in het gemeentefonds en, in de periode 2009–2011, de specifieke uitkering schuldhelpverlening waarmee € 110 miljoen aan gemeenten is toegekend.

De kosten voor de WSNP bedroegen in 2010 circa € 36 miljoen. Dit betreft de subsidies voor bewindvoerders, de organisatiekosten en de kosten van de rechtspraak.

Vraag 5

Deelt u de conclusie dat de efficiëntie en transparantie van de schuldhulpverlening te laag is? Welke maatregelen bent u dan bereid te treffen om de efficiëntie en transparantie van de schuldhulpverlening te verbeteren? Zo nee, waarom bent u dan van mening dat de efficiëntie en transparantie van de schuldhulpverlening voldoende is?

Antwoord 5

In 2007 is een onderzoek uitgevoerd naar de effectiviteit van schuldhulpverlening door gemeenten. Uit dit onderzoek «Schulden? De gemeente helpt» (Kamerstukken II, 2008/09, 24 515, nr. 140) blijkt dat de effectiviteit beperkt is en varieert per gemeente. Om de effectiviteit te vergroten is, mede naar aanleiding van het genoemde onderzoek, de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening tot stand gekomen. Deze wet zal per 1 juli 2012 in werking treden en biedt een wettelijk kader voor integrale schuldhulpverlening onder regie van gemeenten. De Wet gemeentelijke schuldhulpverlening legt een bodem in de gemeentelijke schuldhulpverlening en creëert daarmee een stevige basis voor effectieve en kwalitatieve gemeentelijke schuldhulpverlening. De Wet gemeentelijke schuldhulpverlening geeft op landelijk niveau invulling aan de systeemverantwoordelijkheid van de regering voor de schuldhulpverlening door gemeenten.

Daarnaast worden gemeenten ondersteund bij het verbeteren en effectiever maken van hun schuldhulpverlening met het ondersteuningsprogramma «Op weg naar effectieve schuldhulp».

Vraag 6

Bent u van mening dat het minnelijk traject moet worden versterkt om een beter slagingspercentage te realiseren en de doorstroom naar de Wet Schuldsanering Natuurlijke Personen te verminderen? Welke maatregelen wilt u hiervoor dan nemen? Zo nee, waarom vindt u dit niet wenselijk?

Antwoord 6

Ja, het is inderdaad wenselijk dat het minnelijke traject wordt versterkt. De Wet gemeentelijke schuldhulpverlening strekt hiertoe. Gemeentelijke schuldhulpverlening die effectiever en kwalitatief beter is, zal er aan bijdragen dat het beroep op de Wsnp, omdat een buitengerechtelijke schuldregeling niet mogelijk is, wordt beperkt.